

Preek Kolossenzen 3: 12-17 – Wie zingt bidt dubbel!

Broeders, zusters, gemeente,

Paulus heeft het in deze brief over “Psalmen, lofzangen en geestelijke liederen”. En niet alleen hier trouwens, ook in de Efezebrief (5:19) spreekt hij zo over de gemeentezang. Het is wel grappig hoe verschillende bijbeluitleggers over deze drie groepen liederen spreken trouwens. Het verraadt vaak de eigen afkomst en de eigen voorkeuren. Kom je uit een ‘psalmen-zingende’ kerk, dan kun je er van op aan dat men vindt dat zowel de psalmen, als de lofzangen, als de geestelijke liederen gezien worden als afkomstig uit de 150 Psalmen die in de bijbel staan. Want in die psalmen staan ook lofzangen en ook geestelijke liederen. En natuurlijk klopt dat ook. En daarom vindt men het voldoende om alleen psalmen te zingen. Die zijn afkomstig uit het geïnspireerde Psalmboek dat in de bijbel is opgenomen. Alles staat er in, zegt men dan. Vraag is natuurlijk wel of dat wel klopt. Want Psalmen zijn OT-sche liederen die in profetische zin over Christus kunnen spreken, maar nooit over Zijn verlossingswerk, Zijn kruisdood en Zijn opstanding, omdat ze geschreven zijn voordat Christus op aarde kwam. De 150 Psalmen zingen nooit direct in directe zin over Christus en Zijn werk en als NT-sch gelovige wil je wel graag ‘zingen van je Heiland’. Als het Pasen is wil je toch “U zij de glorie, opgestane Heer” zingen. En daarom lijkt het me heel legitiem om als gemeente van Christus ook NT-sche liederen te zingen die over onze Heiland gaan.

Wat mij betreft mogen we de grenzen tussen de verschillende liedsoorten die Paulus noemt wat meer vloeiend opvatten. Een Psalm is een lied dat gaat over onze omgang met God. Onze blijdschap, onze moeite en ons verdriet. Dat is het mooie van psalmen. Het zijn niet alleen hiep-hiep-hoera liederen. Soms zing je ‘uit diepten van ellende (Ps. 130)’, soms ben je God gewoon kwijt “Mijn God, mijn God, waarom verlaat Gij mij (Ps. 22)”. Dat vind ik nu zo eerlijk van de psalmen. We zitten niet altijd op de berg. Soms merk je er gewoon niets van. En dan zijn het deze liederen die je enorm kunnen helpen als je jezelf belabberd voelt. Juist dan alleen lofliederen zingen, kan maken dat je jezelf heel eenzaam voelt. Iedereen om je heen is happy, behalve jij.

En natuurlijk staan er in die zin heel veel ‘psalmen’ in het boek van de 150 Psalmen.

Maar er zijn ook later, in de Nieuwtestamentische gemeente heel wat liederen geschreven die ook het karakter van een psalm hebben.

Een lofzang daarentegen is een lied waarin God wordt geëerd en groot gemaakt om wie Hij is. Ongetwijfeld staan er lofzangen in het boek van de 150 Psalmen. Denk bijvoorbeeld aan de kortste Psalm 117: *want Zijn goedertierenheid is machtig over ons en des HEREN trouw is tot in eeuwigheid*. Maar er zijn in de wereldwijde kerk in de loop der eeuwen heel veel lofzangen bijgekomen. De Opwekkingsbundel is een bundel die veel lofzangen of lofprijzingsliederen bevat.

Dan heb je ook nog de geestelijke liederen. Dat zijn meer liederen die als het ware bijbelse lessen bevatten. Zeg maar 'preken op muziek'. Vast en zeker vind je die ook in de 150 Psalmen. Denk maar aan Psalm 73. Een leerdicht, een les uit de geschiedenis. Maar dat neemt niet weg dat er ook later geestelijke liederen zijn bijgekomen. De Johannes de Heer bundel bijvoorbeeld bevat veel geestelijke liederen, waarin we bijbelse waarheden uitzingen over het verlossingswerk van de Here Jezus of over Zijn wederkomst.

En zo zijn in de loop der eeuwen ook allerlei liederen geschreven, die ingezet mogen worden in de dienst aan God. Daar zijn christenen vanaf het allereerste begin al mee begonnen. In het Nieuwe Testament zien we daar al voorbeelden van.

Efeze 5:14: *ontwaakt u die slaapt, en sta op uit de doden, en Christus zal over u lichten* en Filippenzen 2:6-11: *Daarom heeft God Hem uitermate verhoogd en Hem de naam boven alle naam geschonken, opdat in de naam van Jezus, zich alle knie zou buigen*. Naar alle waarschijnlijkheid zijn dit citaten van liederen die in de eerste christelijke gemeente al gezongen werden. De bijbel laat zien dat ook in de eerste gemeente men zich niet beperkte tot de 150 Psalmen. In iedere tijd hebben christenen woorden gezocht om te zingen van wat in hun hart leeft. En dat is prachtig!

Eigenlijk ben ik met deze overdenking een beetje aan de achterkant van de tekst begonnen. Paulus heeft het in ons tekstgedeelte over drie zaken die een belangrijke rol spelen in het onderhouden van onze relatie met God. De gemeente, het woord, en ons zingen.

Paulus gebruikt in ons tekstgedeelte de beeldspraak van het uittrekken van je oude kleren en het aandoen van nieuwe kleren. En die beeldspraak gebruikt hij om uit te leggen wat er met je gebeurt als je christen wordt. De bijbel gebruikt daar verschillende omschrijvingen voor. Sommige woorden zul je wel herkennen. Bekeren: dat betekent zoiets als je omkeren. Je keert je af van je vroegere levenswandel en je gaat nu een andere weg. Wedergeboorte: opnieuw geboren worden, dat betekent zoiets als een totaal nieuw leven beginnen. Nu gebruikt Paulus het beeld van omkleden, oude kleren uitdoen, nieuwe kleren aandoen.

Dit is nu wat christenen Evangelie, Goed Nieuws noemen. Jezus stierf aan het kruis en nam de straf op zich voor onze rebellie. Hij verscheurt ons strafblad. Hij was bereid zelf kapot te gaan aan onze rottigheid. Dat is één heel belangrijke kant van onze bevrijding. Om bij het beeld van 'kleding' te blijven: hij neemt onze oude kleding van ons af. Maar met zijn opstanding uit de dood verwierf Hij voor ons een nieuw leven. Eeuwig leven. Dat is niet alleen maar een heel lang leven waar geen eind aan komt. Het is ook een leven dat totaal anders is. Een nieuw leven. Een leven dat voldoet aan z'n bestemming. Met de uitwerking van dat leven wil God nu al beginnen. En straks, als we Hem zullen ontmoeten zullen we zijn zoals Hij is. Een nieuw mens. Hij schonk ons nieuwe kleren, zeg maar. Zo zou je het hele Evangelie simpel kunnen samenvatten. Jezus neemt ons oude zootje van ons mee naar het kruis, en biedt ons een geweldig nieuw leven aan. Het is wat Luther al ooit 'de vrolijke ruil' noemde. En het lijkt er wel op dat Paulus die kerk in Kolosse daar ook op wil wijzen. Mensen, laat nu ook zien dat het goed is tussen God en jullie. Laat die nieuwe kleren zien. Waarom? Omdat God jullie heeft uitgekozen, omdat jullie Zijn heiligen zijn, en omdat Hij jullie liefheeft. God heeft ons uitgekozen. Dat betekent dus heel simpel dat het initiatief voor de bevrijding van de mens in de hemel ligt. Het is bij God begonnen. God doet de eerste stap en zegt nu tegen ieder van ons: zullen we ruilen? Jezus jouw oude kleren en jij Zijn nieuwe kleren! Dat is het aanbod. Paulus noemt een paar van die nieuwe kledingsstukken: ontferming, vriendelijkheid, nederigheid, zachtmoedigheid, geduld. Daar is veel over te zeggen, maar hij vat het samen in vs. 14. Doet de liefde als band van de volmaaktheid aan. Die band dat is de gordel die omvat als het ware alles. Net als in Galaten 5 de liefde de schil is van de vrucht van de Geest, zo is hier de liefde de gordel van onze nieuwe kleren. Geen

wonder dat de bijbel het leven van een gelovige samenvat als God liefhebben boven alles en je naaste als jezelf.

Het is dezelfde liefde die Jezus' handelen typeerde. Jezus gaf zijn koninklijke positie in de hemel op en verscheen als Joodse timmerman onder de mensen, Hij stierf de martelaarsdood aan het kruis om zodoende de prijs te betalen voor onze verlossing. Hij cijferde zich volledig weg. De Koning werd slaaf, om zondeslaven in koningskinderen te veranderen. En het is die liefde die God ook graag zichtbaar ziet worden in ons leven. Die bereidheid van Jezus om niet voor eigen welzijn te gaan, maar voor het welzijn van de ander. Die gezindheid wil Paulus graag zien in die kerk van Kolosse.

En om ons daarin te helpen reikt Paulus ons hier drie hulpmiddelen aan. Het eerste is de gemeente. In het 15e vers benoemt Paulus dat de vrede van God zal heersen in ons hart, waartoe we in één lichaam zijn geroepen. Het lichaam van Christus is een aanduiding die Paulus op verschillende plaatsen in de bijbel gebruikt. Hier wordt het maar zijdelings genoemd. Maar op andere plaatsen legt Paulus uit dat gelovigen een eenheid met elkaar vormen, waarin ieder een plek mag hebben. Zo verschillend als we zijn, de één kan en mag niet tegen de ander zeggen dat 'ie niet nodig is. Ieder mag met zijn persoonlijkheid, zijn gaven en talenten, een bijdrage leveren aan de opbouw van het lichaam. Voorwaarde is wel dat ieder lichaamsdeel in verbinding staat met het Hoofd, dat is de Here Jezus, en dat ieder lichaamsdeel zich inzet voor het geheel. Je bent er nooit alleen maar voor jezelf! Misschien is het wel goed om even jullie aandacht te vragen voor het woordje 'geroepen'. We zijn in één lichaam geroepen. God roept mensen bij elkaar om een lichaam te vormen. De gemeente is Gods idee. Niet een optie waar je naar eigen behoefte aan deelneemt. Dat is individualistisch. Een lichaam ben je samen omdat God het wil. Je kiest je broertjes en zusjes niet zelf uit, dat is voor je gebeurt! De gemeente heeft jou nodig, jij hebt de gemeente nodig. De gemeente is de leerschool waar je leert liefhebben zoals Jezus liefheeft! De gemeente is de plaats waar je geestelijk gevormd wordt. Als je op Jezus wilt lijken dan is de gemeente een prachtige oefenplaats. Wie geduldiger wil worden, krijgt als 'ie daarom bidt geen portie geduld, maar een lastige broeder. Je mag God bedanken voor de lastige mensen in de kerk. Prachtige gelegenheden om te groeien in geduld.

De andere hulpmiddelen die Paulus aanreikt, Gods Woord en de gemeentezang, zijn ook middelen die we in de gemeenschap benutten. Natuurlijk is er niets mis met persoonlijke bijbelstudie en in je eentje zingen tot Gods eer. Ik ken mensen die veel moeten auto rijden en die tijd benutten om Opwekkingsliederen te zingen. Prima, zo'n privé tempeltje, maar hier wordt een gemeente aangesproken, die elkaar onderwijst vanuit het woord, en elkaar opbouwt door samen te zingen. Een prachtig voorbeeld van een gemeente die vanuit het woord leeft is de gemeente in Berea (Hand.17). Paulus en Silas kwamen daar en de mensen daar namen het woord met bereidwilligheid aan en gingen dagelijks de Schriften na, of de dingen die Paulus en Silas verkondigden in overeenstemming met de Schrift was. Dat is nu 'het woord van Christus wone in rijke mate onder u'. Gelovig jezelf stellen onder dat woord. En onderzoeken wat de woorden van de eeuwige God ons vandaag willen leren. Want dat woord moet in iedere tijd en in iedere cultuur z'n toepassing vinden. Met name het Nieuwe Testament geeft heel veel principes aan en heel weinig wetten. En de gemeenschap is aan elkaar gegeven om met elkaar onder de leiding van de Geest te zoeken in Gods Woord hoe we in onze tijd volgeling van Jezus moeten zijn. In de tijd van het NT kon dat betekenen dat je een goed volgeling van Jezus bent als je als vrouw hoofdbedekking draagt en de vraag is of dat vandaag ook nog zo is. Toen was een vrouw die blootshoofds in de samenkomst verscheen een aanfluiting voor haar man. Dat geldt nu niet meer. Mijn vrouw draagt nooit iets op haar hoofd en toch denkt niemand dat ze er schandalig bijloopt. Maar stel dat ze binnenkomt in een heel kort rokje, of met een laag decolleté, dan zou je zeggen, heb je die vrouw al gezien van de voorganger. Wat een schande. Het principe geldt nog steeds dat een christenvrouw er niet als een lellebel bij hoort te lopen, maar wat vroeger een schande was, hoeft dat nu niet meer te zijn.

In de tijd van het NT vond men dat een christen-heer goed voor z'n slaven moest zijn, wij vinden dat een christen helemaal geen slaven moet houden. In de uitleg van de bijbel en de toepassing ervan zul je altijd een vertaalslag moeten maken naar de tijd waarin je nu leeft. Wat was de boodschap toen en wat betekent dat voor vandaag.

Tenslotte en daar heb ik al best het een en ander over gezegd is het samen zingen van psalmen, lofzangen en geestelijke liederen een middel dat mag worden ingezet voor de gemeente. Bij het lichaam hebben we al gezegd dat ieder gemeentelid zijn

gaven en talenten mag inzetten voor de opbouw van de gemeente. Dat geldt uiteraard ook voor muzikale gaven. In onze grote gemeente in Oldebroek zijn we geweldig gezegend met veel muzikaal talent. We hebben goede organisten, combo's, blazers, koren enzovoort. Wat een veelkleurigheid, wat een mogelijkheden om samen, als gemeente, psalmen, lofzangen en geestelijke liederen te zingen.

Elkaar aanvullend, verschillende muziekstijlen, en dat mag, als God geëerd wordt en de gemeente gebouwd. En in die veelkleurigheid wordt God groot gemaakt. God houdt niet alleen van Psalmen, maar ook niet alleen van Opwekking. God houdt van zijn kinderen en Hij geniet ervan als zijn kinderen samen komen rondom een geopende bijbel en als Zijn kinderen samen Hem de lof zingen. En dat mag op hele noten en dat mag swingend in een reidans. Daarin is geen goed of slecht, daarin is hooguit verschil in smaak en cultuur. En die ruimte mogen we elkaar gunnen. En dat gaat verder dan tolereren. Kun jij genieten van een broeder of zuster die uit volle borst een lied zingt dat jouw smaak niet is terwijl het orgel losgaat? Kun jij genieten van een jongere in de gemeente die vol overgave z'n handen opheft, al zou je dat zelf misschien niet zo gauw doen? Kun je genieten van die tiener achter het drumstel, of van zo'n jonge gast met een mondharmonica, saxofoon of elektrische gitaar, waarmee hij of zij het gekregen talent inzet om God groot te maken. En natuurlijk, het gaat niet om de muzikant, het gaat om God. Dat geldt ook als je zingt. Het is niet jouw persoonlijke feestje, je zingt met elkaar! We eren God als we samen zijn. En dat doen we in de gemeente waarin God ons geroepen heeft.

De kerkvader Augustinus schijnt gezegd te hebben dat zingen dubbel bidden is. En hij heeft gelijk. Zingen bindt gelovigen aan elkaar. Zingen helpt je om op God te richten. In ons zingen wordt God groot gemaakt

We zijn dus in al onze veelkleurigheid aan elkaar gegeven. Een prachtig veelkleurig pallet. Samen rondom Gods Woord, samen zingend tot Zijn eer. Die middelen, de gemeente, Gods Woord, en de gemeentezang, zet God in om het geloof te voeden. En u weet het hè? Hoe gevarieerder het voedsel, hoe gezonder we zijn. Zullen we er met z'n allen alles aan doen om geestelijk gezonde christenen te zijn, tot eer van God, Hij is het waard. We kunnen Hem nooit genoeg prijzen? AMEN

April 2016
G.P. Hartkamp
Wapenveld